

# 10. BÖLÜM

## SAĞLIK BAKIMINDA İNOVASYON İÇİN KANIT TEMELLİ BAKIM



Güven SONER<sup>1</sup>  
İlknur AYDIN AVCİ<sup>2</sup>

### GİRİŞ

İnovasyon, sağlık alanına getirdiği yeni ve ileri uygulamalarla toplumsal gelişmenin ve toplumun yaşam kalitesinin oluşmasında ana etkenlerden birisidir. İnovasyonla gelişen yeni ürün ve hizmet şekilleri insanların tedavi ve bakım almalarındaki kaliteyi arttıracak ve bu hizmetlerin maliyetlerinin düşmesini sağlayacaktır<sup>(1)</sup>. Sağlık alanında nitelikli ve önemli bir insan gücü kaynağı olan hemşireler de hizmet sunumlarında inovasyon odaklı stratejiler kullanarak sağlık alanındaki gelişmelere önemli katkılar sağlamaktadır<sup>(2)</sup>.

Burget ve arkadaşlarına (2017)'na göre toplumsal bağlam içinde değerlendirilmesi gereken inovasyon, toplumun gereksinimleri ile paralellik gösterdiği oranda insanlara yarar sağlayacaktır<sup>(3)</sup>. Bir kişi veya kuruluş inovasyonun gerekliliklerini yerine getirdiği oranda, inovasyon amacına erişme eğilimine sahip olmaktadır<sup>(4)</sup>. Bu kapsamda toplum için önemli bir hizmet alanı olan sağlık sistemi de insanların tedavi ve bakım alma durumlarını daha fazla geliştirmek için inovasyon odaklı olmak durumundadır<sup>(5)</sup>.

Hemşirelik inovasyonu, sağlık sistemleri için temel bir ilerleme kaynağı olarak kritik bir konumdadır. Uluslararası Hemşireler Birliği'ne göre; hemşireliği

<sup>1</sup> Arş. Gör., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü  
guven.soner@omu.edu.tr

<sup>2</sup> Prof. Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Halk Sağlığı  
Hemşireliği AD., ilknura@omu.edu.tr

İnovatif hemşirelik uygulamalarına Türkiye’den de önemli örneklere son zamanlarda sıkça rastlanmaktadır. Sağlık Bilimleri Üniversitesi Zeynep Kâmil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi’nde öncü hemşireler tarafından kurumda hemşireler için bir inovasyon kültürü oluşturulmaya çalışılmıştır. Bu kapsamda hastanedeki hemşireler için düzenli eğitimler, bireysel danışmanlıklar ve yarışmalar düzenlenerek hastanede inovasyon kültürü oluşturulmuştur. 2012 yılında başlatılan bu süreçte yedi yılın ardında hastanede hemşireler toplam 50 projenin patent alındığı toplam 376 inovatif proje geliştirmiştir (10).

## SONUÇ

Kanıt Temelli Bakım, en geçerli araştırmaların sonuçlarından elde edilen en iyi kanıtların, sağlık alanında hizmet veren uzmanların fikirleri ve hasta/danışanlar tercihleri gözetilerek hasta/danışanların ihtiyaçlarını gidermede en iyi bakımının sunulmasıdır. Dünyada bilgi ve teknolojinin hızlı bir şekilde yayılması ve genişlemesi bu kanıt temelli bakım literatürünü dinamik kılmaktadır. Bu nedenle sağlık alanında bakım vericilerin kanıt temelli bakım sağlamada güncel literatürü takip etmesi ve çalıştıkları alanda inovatif bir yaklaşım benimseyerek bu literatüre katkı koymaları karşılaştıkları gereksinim ve sorunların çözümüne fayda sağlayacaktır.

## KAYNAKLAR

1. Şengün H. Sağlık hizmetleri sunumunda inovasyon. *Med Bull Haseki*. 2016; 54: 194–8.
2. Merih YD, Alioğulları A, Kocabey MY, Gülşen Ç & Sezer A. Hemşirelikte İnovasyon Kültürü Oluşturma; Bir Başarı Öyküsü. *Zeynep Kamil Tıp Bül.* 2019; 50: 175–181.
3. Burget M, Bardone E & Pedaste M. Definitions and conceptual dimensions of responsible research and innovation: A literature review. *Sci. Eng. Ethics*. 2017; 23: 1–19.
4. Kahn KB. Understanding innovation. *Bus. Horiz.* 2018; 61: 453–460.
5. Özbey H & Başdaş Ö. Hemşirelikte inovasyon. *ERÜ Sağlık Bilim. Fakültesi Derg.* 2018; 5: 1–7.
6. International Council of Nurses. (2009). *Delivering Quality, Serving Communities: Nurses Leading Care Innovations*. ([http://www.farmerhealth.org.au/sites/default/files/2009\\_International\\_Nurses\\_Day\\_PDF\\_437kb.pdf](http://www.farmerhealth.org.au/sites/default/files/2009_International_Nurses_Day_PDF_437kb.pdf))
7. Dil S, Uzun M & Aykanat B. Innovation in nursing education. *J. Hum. Sci.* 2012; 9: 1217–1228.
8. Daniel WebeTim Porter-O’Grady & Kathy Mallochrg (2021). Evidence-Based Practice and the Dynamic of Innovation: A Model for the Advancing Practice Excellence. in *Future of Evidence, Innovation, and Leadership in Health Care: A Model for Leading Change*. (pp. 105–139). Jones & Bartlett Learning.
9. Hargraves I, Kunneman M, Brito JP & Montori VM. Caring with evidence based medicine. *BMJ*. 2016; 353: i3530.
10. Mackey A & Bassendowski S. The History of Evidence-Based Practice in Nursing Education and Practice. *J. Prof. Nurs.* 2017; 33: 51–55.

11. Balakas K & Smith JR. Evidence-Based Practice and Quality Improvement in Nursing Education. *J. Perinat. Neonatal Nurs.* 2016; 30: 191–194.
12. Grove SK. (2015). Introduction to Nursing Research and Its Importance in Building an Evidence-Based Practice. in *Understanding Nursing Research E-Book: Building an Evidence-Based Practice.* (pp. 1-28). Elsevier.
13. Akpabio II & Duke EU. Evidence-based care: an innovation to improve nursing practice globally. *Glob. J. Pure Appl. Sci.* 2015; 21: 81–85.
14. Djulbegovic B & Guyatt GH. Progress in evidence-based medicine: a quarter century on. *Lancet Lond. Engl.* 2017; 390: 415–423.
15. International Council of Nurses. (2012). Closing the gap: From evidence to action. (<https://www.nursingworld.org/~4aff6a/globalassets/practiceandpolicy/innovation--evidence/ind-kit-2012-for-nnas.pdf>)
16. Şenyuva E. Hemşirelik eğitimi ve kanıta dayalı uygulamalar. *Florence Nightingale Hemşire. Derg.* 2016; 24: 59–65.
17. Cui C, Li Y, Geng D, Zhang H & Jin C. The effectiveness of evidence-based nursing on development of nursing students' critical thinking: A meta-analysis. *Nurse Educ. Today.* 2018; 65: 46–53.
18. Mohammadi MM, Poursaberi R & Salahshoor MR. Evaluating the adoption of evidence-based practice using Rogers's diffusion of innovation theory: a model testing study. *Health Promot. Perspect.* 2018; 8: 25–32.
19. Doran GT. There's a SMART way to write management's goals and objectives. *Manage Rev.* 1981;70(11):35-6.
20. Revello K, Fields W. An Educational Intervention to Increase Nurse Adherence in Eliciting Patient Daily Goals. *Rehabil Nurs.* 01 Eylül 2015;40(5):320-6.
21. Murad MH, Asi N, Alsawas M & Alahdab F. New evidence pyramid. *BMJ Evid.-Based Med.* 2016; 21: 125–127.
22. Shirey MR. Evidence-based practice: how nurse leaders can facilitate innovation. *Nurs. Adm. Q.* 2006; 30: 252–265.
23. Raman J. Mobile technology in nursing education: where do we go from here? A review of the literature. *Nurse Educ. Today.* 2015; 35: 663–672.
24. Kaya N, Turan N & Aydın GÖA Concept Analysis of Innovation in Nursing. *World Conf. Technol. Innov. Entrep.* 2015; 195: 1674–1678.
25. Ladd E, Miller M, Wheeler K, Wainaina S, Aguirre F, McGrath H, vd. A Global SWOT Analysis of Advanced Practice Nursing: Policy, Regulation, and Practice. 2020. <https://doi.org/10.21203/rs.3.rs-113320/v1>
26. Uhrenfeldt L, Lakanmaa R, Flinkman M, Basto ML, Attree M. Collaboration: a SWOT analysis of the process of conducting a review of nursing workforce policies in five European countries. *J Nurs Manag.* 2014;22(4):485-98.
27. Rhoads S. Improving Healthcare through Nursing Innovation. *Int. J. Childbirth Educ.* 2017; 32.
28. Parkinson L et al. Caring for Carers of People with Dementia: A Protocol for Harnessing Innovation Through Deploying Leading Edge Technologies to Enable Virtual Support Groups and Services. *Stud. Health Technol. Inform.* 2018; 246, 29–41.
29. Bailey C, Hewison A, Orr S & Baernholdt M. Learning about end-of-life care in nursing—a global classroom educational innovation. *J. Nurs. Educ.* 2017; 56: 688–691.